

Deze pagina is overgezet naar een nieuw softwaresysteem en kan in de laatste versie tijdelijk worden bekeken en verder worden bewerkt op:

https://christipedia.mirraheze.org/wiki/Robert_Kalley

Verrijk *Christipedia* door je kennis toe te voegen.

Robert Reid Kalley (1809-1888) was een Schotse medisch zendeling die als zendingspionier werkte in het Portugeestalige Madeira en Brazilië. Enorme moeilijkheden en zelfs bedreiging met de dood werden zijn deel. Zijn wijsheid, moed en toewijding kunnen tot voorbeeld strekken.

Robert Kalley wordt geboren op 8 september 1809 in Mount Florida, een voorstad van Glasgow in Schotland. Beide ouders zijn lid van de presbyteriaanse Church of Scotland, de staatskerk. Zij sterven echter als Robert nog jong is. Zijn vader, een welvarend koopman, overlijdt een jaar na zijn geboorte. Zijn moeder, inmiddels hertrouwd, ontslaapt in 1815 en Robert wordt opgevoed door zijn tweede vader. Hij hoopt dat zijn zoon ooit nog eens dominee wordt. De stiefvader is voor Robert een voorbeeld van godsvrucht.

Kalley volgt echter de studie geneeskunde. In augustus 1829 studeert hij aan de 'Glasgow School of Medicine and Surgery' af als arts en apotheker. Als scheepsarts maakt hij weldra twee zee-reizen naar India. Onderweg doen ze tal van havens aan. Ook Funchal, op het schilderachtige eiland Madeira, een Portugese kolonie in de Atlantische Oceaan. Madeira zal in het latere leven van Robert onvergetelijk worden.

In 1832 vestigt Kalley zich als huisarts in Kilmarnock, niet ver van Glasgow. Al spoedig heeft hij een goede naam. Helaas is zijn levenshouding al jaren die van een scepticus en agnosticus. De revolutionaire geschriften van Thomas Paine en anderen hebben hem sterk beïnvloed.

Hij krijgt echter een patiënte die een onuitwisbare indruk op hem maakt. Het leven van deze christin is een leven van groot lijden. Hoe kan het dat haar moed, haar kalmte en haar geloof ongebroken blijven? Dankzij de gesprekken met deze vrouw gaat Kalley de Bijbel bestuderen. Hij leert daaruit niet alleen het bestaan van God kennen, en zijn eigen verlorenheid, maar ook Christus als zijn Verlosser. Hij komt tot bekering. Hij wil nu zijn leven geheel aan God wijden en voelt zich geroepen om zendeling te worden.

Een persoonlijk getuigenis uit die tijd verwoordt zijn drijfveren: „Heere, U kent mijn zwakheid, mijn dwaasheid, mijn zonde en mijn algehele onbekwaamheid. Maar hier ben ik. O, neem mij, maak mij zoals U dat wilt, laat mij slechts voelen dat U met mij bent, dat U mij liefheeft en mij gebruiken wilt.”

Een geliefkoosd bijbels thema voor Kalley worden de profetieën over het Joodse volk en Palestina. 'Hoe kunnen we de Joden met het Evangelie bereiken?', is zijn grote vraag. Zijn zendingsdrang wordt nog aangewakkerd door de dood van Robert Morrison (1782-1834), een Schot die door de London Missionary Society als eerste zendeling naar China (Kanton) was uitgezonden.

Kalley bespreekt de zaken met het zendingsdeputaatschap van zijn kerk, de Church of Scotland. Hij zou graag als medisch zendeling uitgezonden worden naar China. De deputaten kunnen hem echter niet benoemen, omdat zij in China geen zendingsterrein hebben. Vervolgens probeert hij het bij de London Missionary Society, die hem in november 1837 aanstelt als medisch zendeling. Voor zijn vertrek naar China dient hij nog verder te studeren in de medicijnen en ook theologische vorming te ondergaan. Hij sluit zijn artspraktijk en laat zich inschrijven aan de universiteit van Glasgow. Daar studeert hij in april 1838 af als doctor in de medicijnen.

Madeira

Intussen is hij echter verloofd met Margaret Crawford. Zij heeft een zwakke gezondheid en is ongeschikt om met haar man naar het zendingsveld in het Verre Oosten te gaan. De aanstelling van Kalley wordt voorlopig opgeschort.

Met het oog op de gezondheid van mevrouw Kalley besluit het echtpaar kort daarop enige tijd naar Madeira, met zijn heerlijke klimaat, te gaan. Madeira was Portugees bezit, maar in feite was het een commerciële kolonie van het Britse rijk. Beide landen hadden eeuwenlang politieke banden. De bevolking was grotendeels rooms-katholiek en de roomse geestelijkheid had er grote macht.

Robert en Margaret komen op 12 oktober 1838 in de hoofdstad Funchal aan. Het eiland heeft een kolonie Schotten, die werkzaam zijn in de druiventeelt en de wijnhandel. De Kalleys sluiten zich aan bij de plaatselijke gemeente van de Church of Scotland en later wordt Robert tot ouderling verkozen.

Direct na aankomst op het eiland voelt Kalley zich gedrongen zijn gaven en middelen in te zetten voor hulp aan de arme en ongeletterde bevolking en hen met het Evangelie bekend te maken. Hij begint een studie Portugees. In juni 1839 reist hij naar Lissabon, waar hij een officiële aanstelling als arts voor Portugal en zijn koloniën krijgt.

Hij reist door naar Engeland voor nieuwe besprekingen met de London Missionary Society (het Londen Zendingsgenootschap). Zij kunnen hem niet aanstellen als hun zendeling voor Madeira. Wel vinden zij dat hij tot predikant geordend kan worden. De bevestiging vindt plaats op 18 juli 1839, door zes predikanten die dat op persoonlijke titel doen. Veel indruk op hem maakte de opwekking in het Schotse Kilsyth, onder de bediening van William Burns, de latere zendeling van China. Hij verlangde naar een soortgelijke beweging in het roomse Madeira. Kalley was als prediker erg begaafd. Vanwege zijn kennis van het Latijn wist hij zich op korte termijn de Portugeese taal eigen te maken.

In oktober reist Kalley terug naar Madeira. Hij opent in Funchal een medische kliniek voor de armen doorgaans van medische zorg verstoken waren. Kalley sticht tientallen schooltjes op het eiland. Daar leren kinderen en volwassenen niet alleen lezen, maar ze komen er ook in aanraking met de Bijbel.

Kalley nam de gelegenheid te baat om met patiënten te spreken over hun eeuwige toekomst en hen in aanraking te brengen met het Evangelie. Weldra komen er zondags groepjes bij elkaar om het Evangelie te horen prediken en om de 'calvinistische gezangen' te zingen die Kalley zelf componeert. Hij belegde op zondag samenkomsten die soms door ruim duizend hoorders werden bijgewoond. Bij bijzondere gelegenheden liep dit aantal zelfs op tot 3000 mensen, die in de openlucht samenkwamen.

Foto: Kalley gedragen door eilandbewoners (1871).

In zijn boodschap stond de persoon van Christus centraal. Hij sprak over de liefde van God in het zenden van Zijn Zoon tot een verloren wereld om plaatsvervangend te lijden voor zondaren. Ook dichtte Kalley liederen in het Portugees die in de velden en in de wijngaarden werden gezongen. Zijn werk resulteerde in een opwekking die zijn uitwerking had op het hele eiland.

Een aantal jaren kan Kalley met toewijding zijn kennis en kunde in praktijk brengen. Zowel het eilandbestuur als het volk waardeert zijn inzet grotelijks. Hij wordt 'de goede Engelse dokter' genoemd en zelfs 'de Engelse heilige'. Maar Madeira is streng katholiek en het duurt niet zo erg lang of het protest tegen 'de calvinisten' zwelt aan.

De roomse clerus in Portugal is er niet gelukkig mee dat het protestantse geloof zo veel zielen aftrekt van de moederkerk. Een confrontatie met de machtige moederkerk kan niet uitblijven. Hoewel Kalley zo tactisch is om de rooms-katholieke leer niet aan te vallen, roept de bisschop hem bij zich. Hij gebiedt Kalley zijn kliniek en scholen te sluiten. De arts-zending weigert echter, beroept zich op het gerechtshof en zoekt steun bij de Britse ambassade.

In 1843 beginnen de Rooms-Katholieke Kerk en het eilandbestuur een ware kruistocht tegen dr. Kalley en degenen die door zijn prediking tot bekering zijn gekomen. Gelovigen, waaronder ook Kalley zelf, worden achter slot en grendel gezet. Ten slotte belandt hij voor zes maanden in de gevangenis, van juli 1843 tot januari 1844. Hij krijgt toestemming om daar met zijn geestelijke kinderen te spreken en te bidden.

De kliniek en de meeste schooltjes worden gesloten, Bijbels en lectuur worden in beslag genomen en verbrand. Veel protestanten worden gevangengezet op beschuldiging van afval, ketterij en godslastering. De rechtbank bepaalt dat zijn arrestatie illegaal is, zodat men hem moet vrijlaten.

Ontslagen uit gevangenschap, reist Kalley naar Schotland voor overleg met de synode van zijn kerk, de Church of Scotland. Intussen is er een nieuwe zendeling op Madeira gearriveerd, die officieel een Portugeessprekende gemeente in Funchal institueert. Kalley keert terug naar Madeira en zet zijn werk voort. Nu echter voorzichtiger dan voorheen, totdat er in augustus 1846 opnieuw brute vervolgingen losbreken.

Op de tweede zondag in augustus 1846 wordt in de kathedraal van Funchal op het Portugese eiland Madeira een mis opgedragen. De kerk puilt uit. De menigte luistert naar de oproep van de priester om zich te wreken aan protestanten die door hun Evangelie de kerk en haar beschermheilige beschadigen. Na de dienst trekt een woedende mensenmassa de stad door. De priester roept: „Dood aan de calvinisten. Lang leve de heilige moederkerk. Dood aan Kalley, de wolf van Schotland.” Kalley, de zendeling uit Schotland, en zijn ‘bekeerlingen’ willen niets anders dan de boodschap van vrede door het bloed van het kruis verbreiden.

Het wordt een zaak van leven of dood. Binnen een paar dagen moeten de Kalleys en honderden protestanten van het eiland wegvlugten aan boord van Britse schepen. De bannelingen belanden in de Britse kolonies op de eilanden in het Caraïbisch gebied, toen West-Indië genoemd: Trinidad, Antigua en Saint Kitts. De meesten trekken na enige tijd door naar Noord-Amerika en vestigen zich voornamelijk in de steden Springfield en Jacksonville, in de staat Illinois. Ze stichten er kerken die uiteindelijk aansluiting zoeken bij de Presbyterian Church of the United States.

Na enige tijd in Schotland te hebben verkeerd, werkt Kalley twee jaar als medisch zendeling op het eiland Malta en twee jaar in Palestina. Daar sticht hij een kleine kerk, die bestaat uit bekeerde Joden en moslims. Zijn vrouw Margaret sterft in het begin van 1852. In december van dat jaar hertrouwt Kalley met Sarah Poulton Wilson, die hij in Palestina heeft leren kennen. Zij is een begaafde Engelse vrouw uit congregationalistische kringen. Ze schrijft, dicht en musiceert. In 1853-1854 brengt Kalley pastorale bezoeken aan zijn vroegere vrienden van Madeira, die nu in Illinois wonen.

Brazilië

Na een adempauze in het Midden-Oosten (waar hij zijn vrouw verloor) opent de Heere voor hem een nieuw arbeidsveld. Met zijn tweede vrouw gaat hij naar Brazilië, oorspronkelijk een Portugese kolonie, daarna een keizerrijk. Zij komen er aan in april 1855 en gaan wonen in Petropolis, een stad met een heerlijk klimaat in de bergen, waar de Braziliaanse keizer Pedro II zijn zomerverblijf heeft. In zijn nieuwe omgeving geniet hij veel vrijheid. Hij werkt onder de hoge bescherming van keizer Pedro II.

Al in augustus dat jaar begint mevrouw Kalley er de eerste zondagsschool van Brazilië. Het volgende jaar komen er ook enkele Portugeessprekende gezinnen uit Illinois in Brazilië wonen. Kalley belegt met hen huiskerkdiensten in het nabijgelegen Rio de Janeiro, in die tijd de hoofdstad van Brazilië.

Op 8 juli 1858 kan Kalley de eerste Braziliaanse bekeerling dopen. Het betekent het begin van de Igreja Evangélica, de eerste Portugeessprekende protestantse kerk van Brazilië. Zo hebben de Kalleys 21 jaar met vrucht gewerkt in Zuid-Amerika.

Hoewel hij streng anti-katholiek was, belet hem dat niet met enkele katholieke leiders vriendschappelijke contacten te onderhouden. Bijvoorbeeld met de bisschop van Funchal en een priester in Rio de Janeiro. In Brazilië dringt hij niet aan – in ieder geval de eerste jaren niet– op overdoop van degenen die protestant werden, tenzij die er nadrukkelijk om vragen.

De rooms-katholieke geestelijkheid bedenkt ook hier maatregelen om de gemeente van Kalley te ontbinden. Ondanks de politieke bescherming zet de vervolging van de machtige hiërarchie van de Rooms-Katholieke Kerk door. Het gepeupel werd opgestoot tegen de protestanten, net als in Madeira. Kalley gaat onverschrokken verder met evangelisatie en "church planting". Zijn pionierswerk bracht grote zegen met zich mee, die tot op deze dag zichtbaar is.

Kalleys gebruik van de geneeskunde en het onderwijs als christelijke dienstverlening en instrument voor evangelisatie vindt tot op heden navolging. Andere werkwijzen die hij toepaste, bleken eveneens zeer effectief en hebben langdurig het Portugese en het Braziliaanse protestantisme beïnvloed: informele samenkomsten in woonhuizen, ruime verspreiding van de Bijbel (in zijn tijd in een katholieke vertaling) en andere christelijke lectuur; het gebruik van de dagbladders voor het publiceren van artikelen en boeken (in Rio de Janeiro deed hij dat met Bunyans 'Christenreis'); het componeren van liederen voor onderwijs en evangelisatie (Sarah Kalley verzorgde het eerste protestantse liederenboek in het Portugees, 'Psalmen en Gezangen'); het opleiden van leken tot colporteur en evangelist. Kalley probeerde daarbij altijd op goede voet te blijven met bestuurders en andere belangrijke figuren. In Brazilië raakte hij zelfs bevriend met de keizer.

Door zijn verslechterde gezondheid keert hij terug naar zijn vaderland in 1876. In Edinburgh vindt hij zijn laatste woonplaats, waar hij veel contact had met predikanten en studenten, zowel uit de staatskerk als uit de Free Church. Met lede ogen ziet hij in de Free Church de Schriftkritiek opkomen. Hij blijft de klassieke theologie van Schotland trouw, al is hij geen volbloed presbyteriaan. Ook buiten de grenzen van de gevestigde kerken in zijn vaderland heeft hij veel contacten, zoals met de Engelse zendeling in China, Hudson Taylor. Hoe graag had hij met de pionier in China samengewerkt!

Levenseinde

Zijn levenseinde nadert. Op zondag 15 januari 1888 zingt hij met zijn gezin en vrienden de hymne van Sankey:

*Lone and weary, sad and dreary,
Lord, I would thy call obey;
Thee believing, Christ receiving,
I would come to Thee, today.
I am coming...
Coming Lord to Thee.*

Dit lied getuigt van een vermoeide pelgrim die gehoor geeft aan Gods roepstem om in het geloof tot Christus te komen. Deze stem van het Evangelie had ook Kalley door genade mogen gehoorzamen. Het is zijn verlangen om ontbonden te worden en met Christus te zijn.

Deze wens wordt twee dagen later, op 17 januari 1888, vervuld. Stervend sprak hij: „Laat mij gaan! Laat mij gaan! Dit is de dood. O mijn geliefde vrouw.”

Op 24 januari leidt zijn vriend Hudson Taylor, die juist met verlof in Schotland is, de begrafenis op het Dean Cemetery in Edinburgh.

Bronvermelding

Voor de eerste versie van dit artikel is, onder toestemming, gebruikt gemaakt van het artikel [Kalley, de wolf van schotland](#) (door L.J. van Valen) op Refdag.nl, 29 april 2009, en van het artikel 'Robert Kalley, de goede Engelse dokter' (door Alderi S. Matos) uit het christelijk familieblad *Terdege*, jaargang 20, nr. 2: 23 oktober 2002.